Gwybodaeth gyfeirio atodol posibl ar gyfer gwefan Llywodraethwyr Cymru

Ffactorau Llwyddiant Hanfodol a Phrosesau Allweddol

Er mwyn cyflawni rhagoriaeth mewn unrhyw beth rhaid cydnabod a darparu ar gyfer yr holl amodau blaenorol sydd angen eu cyflawni. Gelwir yr amodau blaenorol hyn hefyd yn 'Ffactorau Llwyddiant Hanfodol'. Wrth ffocysu staff a rhan ddeiliaid eraill ar nodau ac amcanion yr ysgol mae'n bwysig bod y corff llywodraethu a'r Uwch Dîm Rheoli, fel rhan o'r broses o gynllunio strategol, yn penderfynu beth yw'r Ffactorau Llwyddiant Hanfodol. Y gwir braw far gyfer hyn yw, 'Os nad yw'r Ffactor wedi'i gyflawni, oes modd gwireddu ein gweledigaeth?' Dyma enghreifftiau o Ffactorau Llwyddiant Hanfodol:

Cyflawniad Dysgwyr/Cwblhau'n Llwyddiannus
Addysgu, Dysgu ac Asesu Effeithiol
Diwallu Anghenion Dysgwyr a'r Gymuned
Gwell Adeiladau ac Adnoddau
Gofal Bugeiliol Effeithiol
Arweinyddiaeth a Rheolaeth Effeithiol
Gwerthuso a Gwelliant Parhaus
Cynnydd yn yr amrediad o Bynciau a Chwricwlwm

Bydd prosesau allweddol o fewn system reoli'r ysgol yn gwasanaethu pob Ffactor Llwyddiant Hanfodol. Fel rheol y corff llywodraethu neu ei is-bwyllgorau fydd yn goruchwylio pob proses. Ac felly galli pob un fod yn 'eiddo' i lywodraethwr neu lywodraethwyr. Gallai prosesau allweddol nodweddiadol gynnwys:

Recriwtio a Datblygiad Staff
Cynllunio Strategol a Gwerthuso
Arloesi, Ymchwil a Datblygu
Rheolaeth Amgylcheddol
Recriwtio a Chadw Dysgwyr
Adeiladu Partneriaethau Trefnyddol
Rheolaeth Safle (Cyfleusterau)
Rheolaeth Perfformiad
Rheolaeth Cyflenwr
Rheolaeth TGC
Adeiladu Rhwydweithiau Proffesiynol
Rheolaeth Rhieni

Trwy roi'r rhain i gyd mewn matrics gall y corff llywodraethu a'r Uwch Dîm Rheoli benderfynu pa brosesau y dylid eu blaenoriaethu wrth benderfynu sut y dylid dyrannu adnoddau.

Croes gyfeirio Ffactorau Llwyddiant Hanfodol gyda Phrosesau Allweddol

Gellir rhoi pwysedd i bob Ffactor Llwyddiant Hanfodol a gall y llywodraethwyr a'r Uwch Dîm Rheoli farnu pa effaith sydd gan bob Proses Allweddol ar bob Ffactor Llwyddiant Hanfodol. Bydd hyn yn gymorth i benderfynu ar bwysigrwydd y prosesau Allweddol a blaenoriaethu gweithredu.

Enghraifft damcaniaethol

Pwysedd / FLH / Prosesau	9 Cyflawniad Dysgwyr/ cwblhau'n llwyddiannus	8 Addysgu, dysgu ac asesu effeithiol	5 Diwallu anghenion dysgwyr a'r gymuned	6 Gofal bugeiliol effeithiol	9 Arweinyddiaeth a rheolaeth effeithiol	7 Gwerthuso a gwelliant parhaus	5 Gwell adeiladau ac adnoddau	5 gwell amrediad o bynciau a chwricwlwm	Cyfanswm pwysedd
Recriwtio a Datblygiad Staff	Cryf	Cryf	Canolig	Cryf	Cryf	Cryf	Canolig	Cryf	152
Rheolaeth Safle (Cyfleusterau)	Canolig	Gwan	Canolig	Canolig	Canolig	Canolig	Cryf	Cryf	108
Cynllunio Strategol a Gwerthuso	Cryf	Cryf	Canolig	Canolig	Cryf	Cryf	Cryf	Cryf	151
Rheolaeth Perfformiad	Cryf	Cryf	Canolig	Canolig	Cryf	Cryf		Cryf	147
Arloesi, Ymchwil a Datblygu	Cryf	Cryf	Cryf	Gwan	Canolig	Cryf		Cryf	126
Cysylltiadau Cyflenwr	Canolig	Canolig	Gwan	Canolig	Cryf	Cryf	Cryf	Cryf	129
Rheolaeth Amgylcheddol	Gwan	Canolig	Cryf	Canolig	Cryf	Canolig	Cryf	Canolig	118
Rheolaeth TGC	Canolig	Cryf	Canolig	Gwan	Cryf	Cryf	Cryf	Canolig	136
Recriwtio a Chadw Dysgwyr	Cryf	Cryf	Cryf	Cryf	Cryf	Canolig	Gwan	Cryf	145
Adeiladu Rhwydweithiau Proffesiynol	Cryf	Cryf	Cryf	Canolig	Cryf	Cryf	Cryf	Cryf	156
Adeiladu Partneriaethau Trefnyddol	Cryf	Cryf	Cryf	Canolig	Cryf	Cryf	Cryf	Cryf	156
Cysylltiadau rhiant/gofalwr	Cryf	Cryf	Cryf	Gwan	Cryf	Gwan	Canolig	Cryf	131

Chwedi   Cryf ● x3   Canolig ● x2   Gwan ○ x1

Adapted from *The Strategic Toolkit*
John Marsh 1993

Mae’r canlynol yn ddetholiad o fesurau y gallai Corff Llywodraethu a’r Uwch Dîm Rheoli eu defnyddio i fonitro a gwerthuso perfformiad ysgol:

Canlyniadau:
Arolwg blynyddol/grŵp trafod yn defnyddio holiadur ffurfiol;
Cyfweliadau pan yn gadael – adborth staff ar effeithlonrwydd yr ysgol a beth y gellir ei wella
Adroddiadau arolwg allanol (e.e. Estyn KQ2);
Adroddiad Buddsoddwyr mewn Pobl ac asesiadau allanol eraill;

Dangosyddion:
Nifer y dyddiau hyfforddi a Datblygiad Proffesiynol Parhaus (yn cynnwys effeithlonrwydd hyfforddiant);
Canmoliaeth (cyflawniadau staff a chydnabyddiaethau allanol i gefnogi staff)
penodiadau;
absenoldeb (%);
trosiant staff (%)

Rhieni
Mesurau:
Arolwg blynyddol/grŵp trafod yn defnyddio holiadur strwythuredig;
Adroddiadau arolwg allanol (e.e. Estyn KQ1, KQ3, KQ4);

Dangosyddion:
canmoliaeth (tystiolaeth o foddhad rhieni megis llythyrau a dderbyniwyd);
presenoldeb mewn nosweithiau rhieni (%);
presenoldeb yn noson Adroddiad Blynyddol Llywodraethwyr (%);
nifer y cwynion am yr ysgol;

Disgyblion
Mesurau:
Arolwg blynyddol/grŵp trafod;
Adroddiadau arolwg allanol (e.e. Estyn KQ1, KQ3, KQ4);
Canlyniadau arholiadau terfynol, e.e. TGAU A* i C; A* i G, Lefel ‘A’ , cymwysterau galwedigaethol, y Fagloriaeth Gymreig, canlyniadau v. rhagolwg (gwerth ychwanegol);

Dangosyddion:

Canmoliaeth a chyflawniadau (yn cynnwys chwaraeon a heb fod yn gwricwlaidd e.e. Gwobr Dug Caeredin)

Profion mewnol ac adroddiadau cynnydd;

Amser allan a 'gwaharddiadau' mewnol;

Gwaharddiadau tymor byr,

Gwaharddiadau parhaol, cwynion;

Darpariaeth ar gyfer y mwyaf abl a dawnus;

Darpariaeth ar gyfer anghenion arbennig myfyrwyr

Rhai'n gadael ysgol

Mesurau:

Adborth uniongyrchol ar eu cyfnod yn yr ysgol a'u barn am effeithlonrwydd yr addysgu a'r dysgu;

Y rhai'n gadael heb gymwysterau ffurfiol (%);

Yn mynd i waith (%), AU (%), AB (%), NEET (%)

Llywodraethwyr a'r Uwch Dîm Rheoli

Mesurau:

Adroddiadau Arolwg Allanol (e.e. Estyn); hunan werthusiad o effeithlonrwydd y corff llywodraethu;

Ffurflenni hunan werthuso (%);

Hunan werthusiad o effeithlonrwydd yr ysgol;

Adborth o arolygon staff, rhieni a disgyblion

Dangosyddion:

Presenoldeb/absenoldeb mewn cyfarfodydd corff llywodraethu (%);

Presenoldeb mewn cyfarfodydd pwyllgorau (%);

Presenoldeb mewn sesiynau hyfforddi;

Lleoedd gwag ar y corff llywodraethu am fwy nag un tymor;

cwynion;

cysylltiad llywodraethwr cyswllt (o leiaf unwaith y tymor);

adroddiadau llywodraethwyr cyswllt (i'r corff llywodraethu).

Y Gymuned

Mesurau:

Adborth uniongyrchol gan ffurfwyr barn cymunedol allweddol (cyflogwyr, AALl a Chynghorwyr); adroddiadau arolwg allanol (e.e. Estyn);
Arolwg rhieni

Dangosyddion:
Lleoliadau profiad gwaith (% niferoedd a leolwyd a % +ve adborth gan gyflogwyr); cydnabyddiaeth/canmoliaeth gan y gymuned, sylw yn y wasg (% +ve); defnydd o gyfleusterau'r ysgol fel % o'r amser a'r adnoddau sydd ar gael);
Presenoldeb mewn digwyddiadau yn yr ysgol (e.e. cynyrchiadau theatrig);
Fforwm Cyflogwyr/cysylltiadau cyflogwyr – nifer y cyflogwyr sydd wedi'u cynnwys a chanlyniadau.

Fframwaith Modelau Gwelliant
Mae'r canlynol yn arwydd o'r gorgyffwrdd rhwng yr amrywiol elfennau a meini prawf y Modelau Gwelliant detholedig.

Fframwaith Effeithlonrwydd Ysgolion	Fframwaith Arolwg Estyn Cwestiynau Allweddol	Dangosyddion Safon Buddsoddwyr mewn Pobl	Meini Prawf Model Rhagoriaeth Ewropeaidd
Arweinyddiaeth	5.1, 5.2, 7.1, 7.2	1, 2, 4, 6, 7, 8	1, 2, 3, 4
Gweithio gydag eraill	3.1, 3.2	3, 6, 7	1, 2, 4, 5, 6, 8
Rhwydweithiau ymarfer proffesiynol	1.1, 1.2, 1.3	3, 9, 10	1, 2, 4, 5, 6, 8
Ymyrraeth a chefnogaeth	1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2	3, 8, 9, 10	6, 9
Gwelliant ac atebolrwydd	6.1, 6.2	5, 9, 10	1, 5, 9
Cwricwlwm ac addysgu	4.1, 4.2, 4.3	3, 6, 7	5, 6, 7, 9